

Purvu un avotu biotopu aizsardzības plāns

Izstrādāts ES LIFE Programmas projekta **“Natura 2000 teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija”**
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature) ietvaros

Anita Namatēva
LIFE-IP LatViaNature
Purvu biotopu eksperte

03.12.2025.

Visiem astoņiem Latvijā sastopamajiem Purvu un avotu biotopiem – viens biotopu aizsardzības plāns (BAP).

Atbilstoši Dabas atjaunošanas regulas 1. pielikumam – visi Latvijā sastopamie purvu un avotu biotopu veidi iekļauti vienā grupā “Mitrāji”.

7110* Aktīvi augstie purvi

7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās

7140 Pārejas purvi un slīkšņas

7150 *Rhynchosporion albae* sabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm

7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi

7210* Dižās aslapes *Cladium mariscus* audzes ezeros un purvos

7220* Avoti, kas izgulsnē avotkalņi

7230 Kalķaini zāļu purvi

Mitrājs jeb mitrzeme ir pārmitra vai ar seklu ūdens slāni klāta teritorija.

Plāna struktūra

Ekoloģija - zinātne, kas pēta dzīvo organismu, t.sk. cilvēka, attiecības ar vidi (jeb pēta dzīvo organismu un vides mijiedarbību, kā savstarpējās dzīvo organismu attiecības).

Biotopu raksturojums:

ekoloģija, izplatība, platība, kvalitāte, no kā izriet aizsardzības mērķi (kāda platībā jā saglabā biotopi esošā kvalitātē, kāda platībā kvalitāte ir jāuzlabo)

Ietekmes un draudi:

saistībā g.k. ar antropogēno ietekmi, ņemot vērā arī dabiskos procesus

Problēmas:

ietekmju radītās izmaiņas biotopu struktūrā, funkcijās, sugu sastāvā, platību izmaiņas

Risinājumi:

Praktiskie apsaimniekošanas, atjaunošanas pasākumi, tiesiskā aizsardzība, izpēte, monitorings (gan apsaimniekošanas, gan *Natura2000* (vides), informēšana un izglītošana.

Valsts līmeņa aizsardzības mērķu (FRV) noteikšana – (rezultāti prezentēti 2024.gadā)

<https://latvianature.daba.gov.lv/pasakumi/seminars-biotopu-aizsardzibas-merki/>

REF – vēsturiskās atskaites (references) laiks (1990. gads)

HDV – biotopa kopējā platība valstī, Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā (2004. gads).

CV – pašreizējā kopējā biotopa platība valstī (2024. gads)

CO – biotopa platība tikai Natura 2000 teritorijās visā LV

FRA – mērķplatība visā LV (uz 2040. gadu)

FRR – mērķareāls visā LV

+ 5 papildjautājumi:

1. Vai paredzamas biotopa platības izmaiņas klimata pārmaiņu rezultātā?
2. Vai Latvijā ir >1% biotopa platības ES boreālajā reģionā, t.i., Latvijai ir starptautiska atbildība attiecīgā biotopa saglabāšanā?
3. Vai Latvijā biotopa platības ir fragmentētas?
4. Vai negatīvie faktori, kas izraisīja biotopa samazināšanos, vēl darbojas?
5. Vai biotopa izplatības areālam kādā no laika nogriežņiem arī bijušas negatīvas tendences?

FRV jeb valsts līmeņa aizsardzības mērķi (references vērtības) sastāv no:

- **mērķa platības** (references platības) **FRA**
- **mērķa areāla** (references areāls) **FRR**

Valsts līmeņa aizsardzības mērķu (FRV) noteikšana

Auniņš A., Opermanis O. 2019. (papildināta 2022.) Vadlīnijas sistemātiskai augu un biotopu mērķu noteikšanai

[https://www.lmsp.lv/documents/view-](https://www.lmsp.lv/documents/view-ext/5b8add2a5d98b1a652ea7fd72d942dac/Sugu%20un%20biotopu%20aizsardzibas%20m%C4%93r%C4%B7u%20vadlinijas%202019%20VARAM.pdf)

[ext/5b8add2a5d98b1a652ea7fd72d942dac/Sugu%20un%20biotopu%20aizsardzibas%20m%C4%93r%C4%B7u%20vadlinijas%202019%20VARAM.pdf](https://www.lmsp.lv/documents/view-ext/5b8add2a5d98b1a652ea7fd72d942dac/Sugu%20un%20biotopu%20aizsardzibas%20m%C4%93r%C4%B7u%20vadlinijas%202019%20VARAM.pdf)

Vadlīnijas Biotopu direktīvas 17.panta ziņojumam (t.sk. karšu

materiāls): https://cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17/Reporting2025/Guidelines_for_EEA_range_tool_README_updated.pdf/

Pašreizējā biotopa platība - biotopu platība (šajā gadījumā) uz 2024.gada 1.februāri

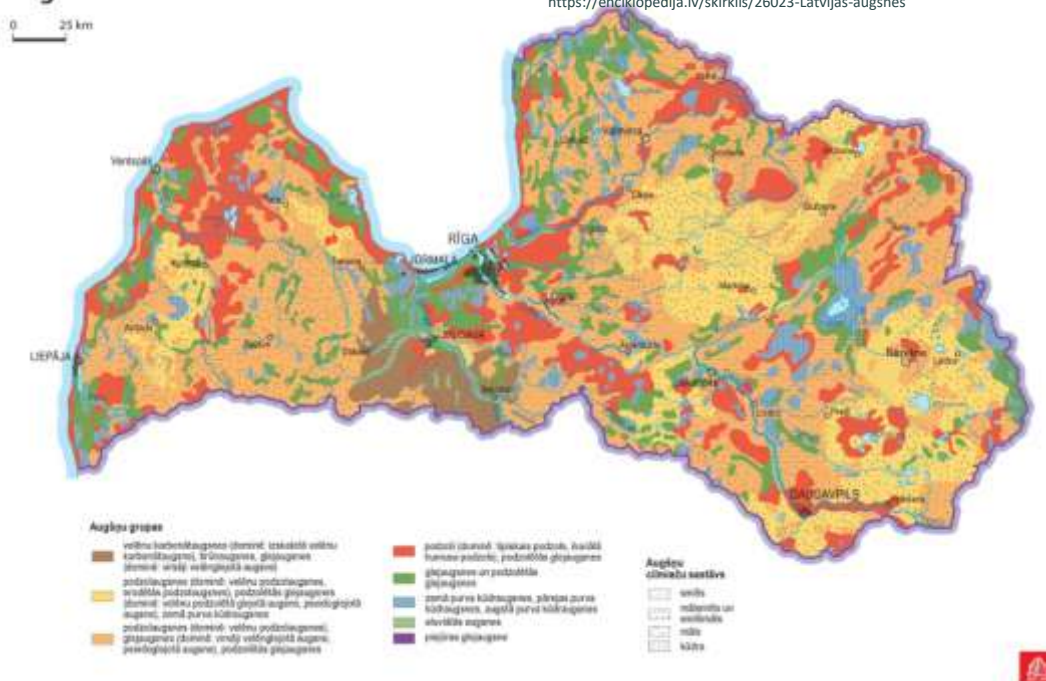
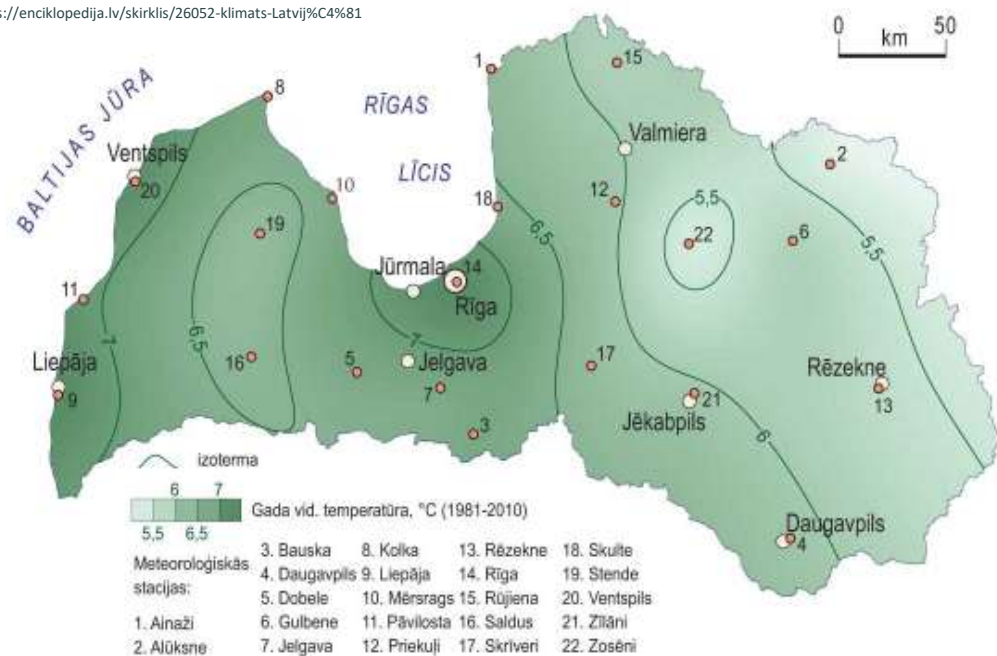
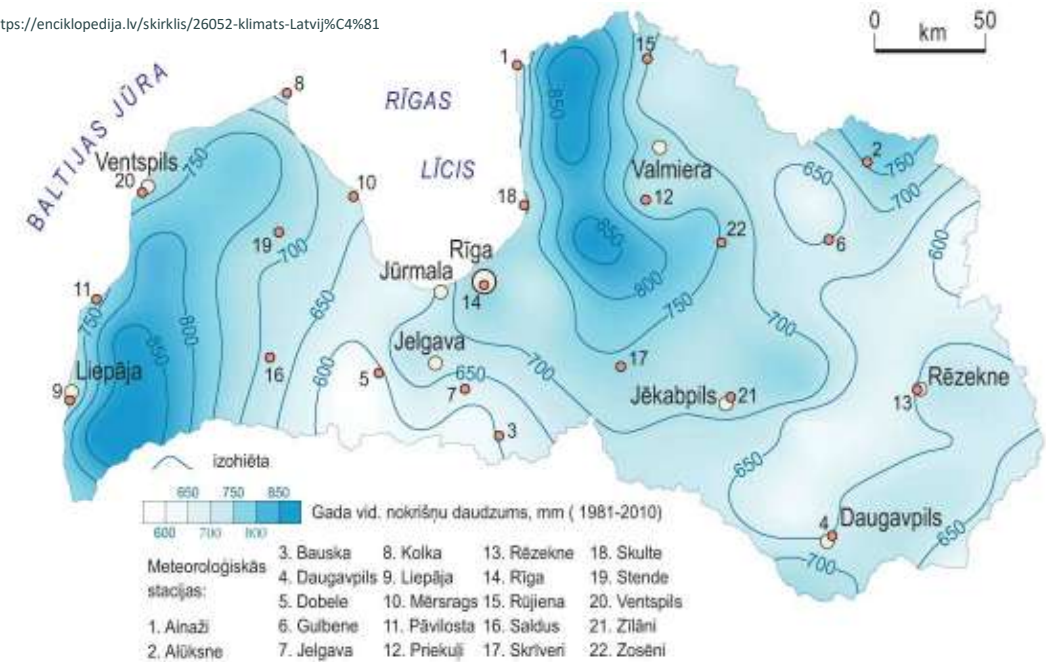
Mērķplatība - aprēķinātā platība, kādai būtu jābūt, lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu

Biotopa izplatība - sastopamība 10 x 10 km kvadrātu tīklā

Biotopa pašreizējais areāls - *vai biotops ir sastopams visā Latvijas teritorijā, kur to ļauj dabiskie apstākļi*

Biotopa mērķareāls - *vai ir kāda teritorija Latvijā, kur biotops ir iespējams, bet pašlaik nav sastopams*

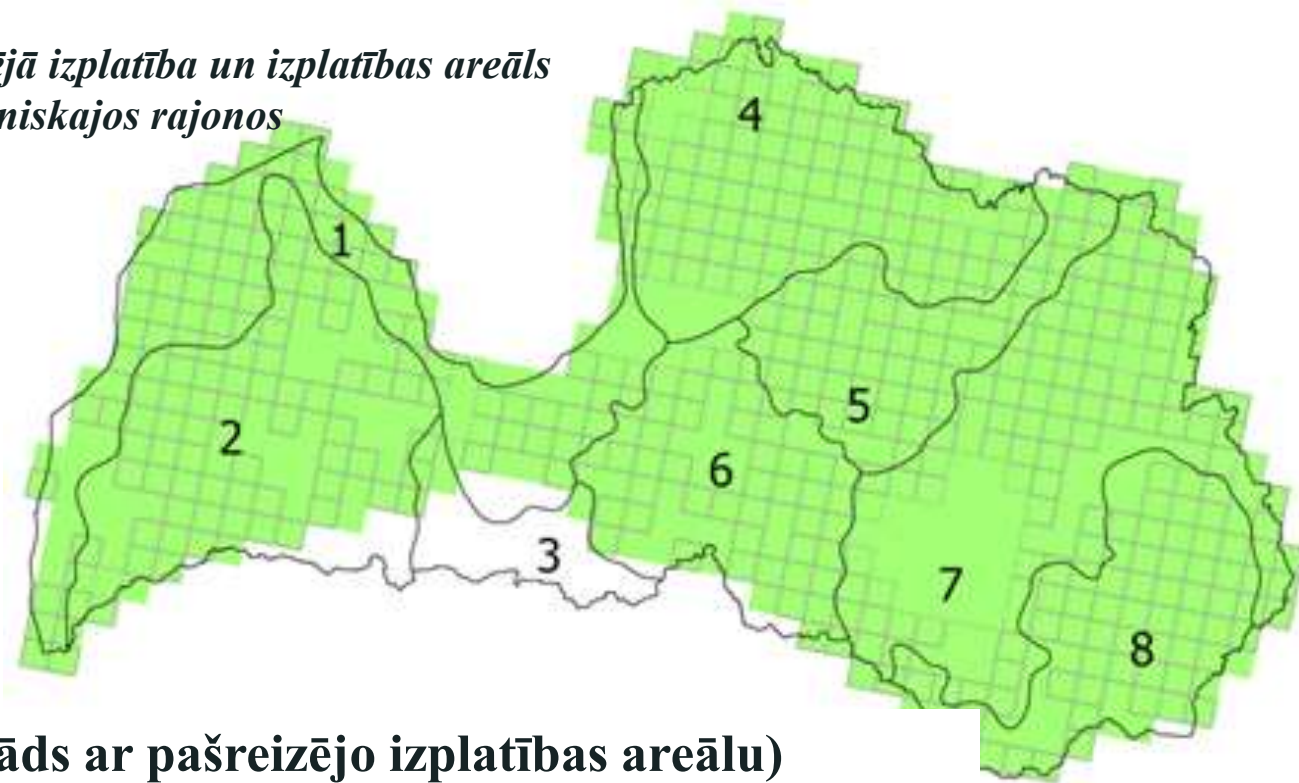

7110* *Aktīvi augstie purvi*

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

Ģeobotāniskie rajoni:

1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

FRR=CV=60645 km² (biotopa mērķareāls ir vienāds ar pašreizējo izplatības areālu)

FRA=CV=1271,63km² (biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo platību)

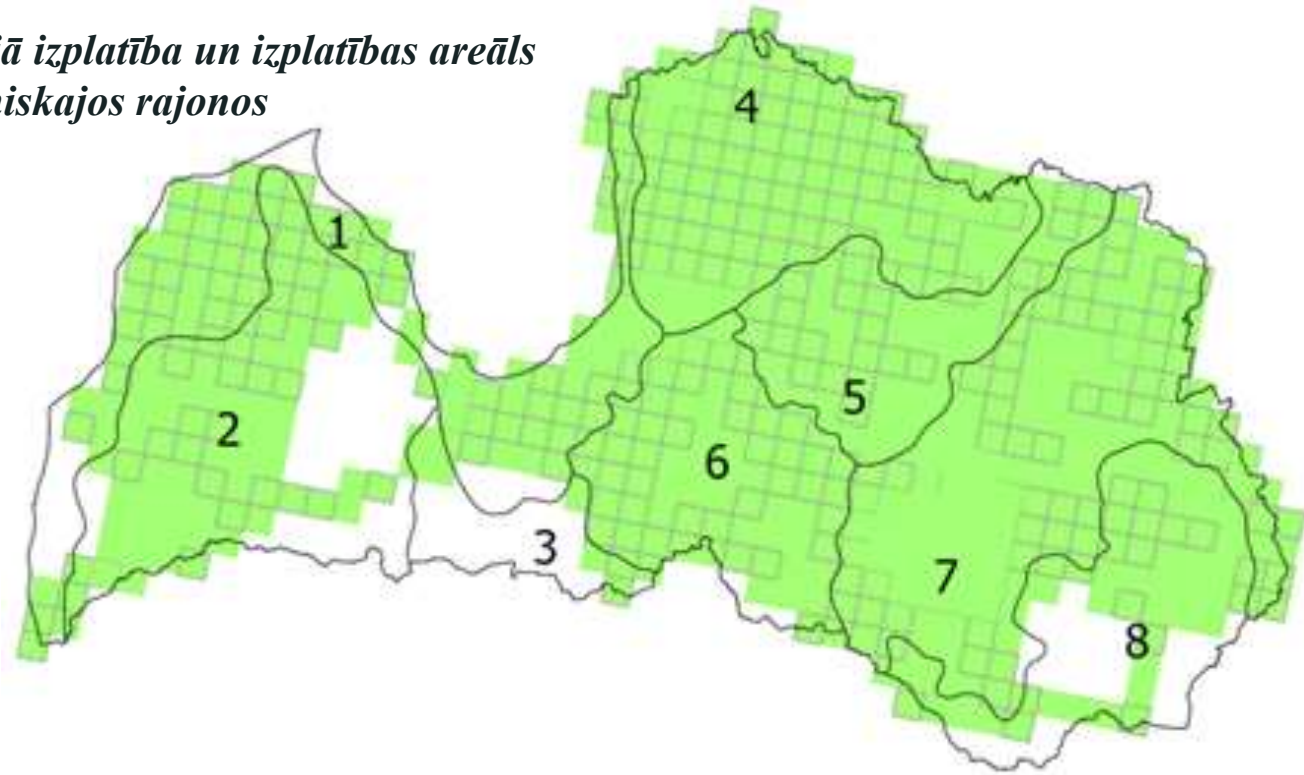
*7120 Degradēti augstie purvi,
kuros iespējama vai noris
dabiskā atjaunošanās*

Ģeobotāniskie rajoni:

1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

FRR<CV, FRA netiek noteikta

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

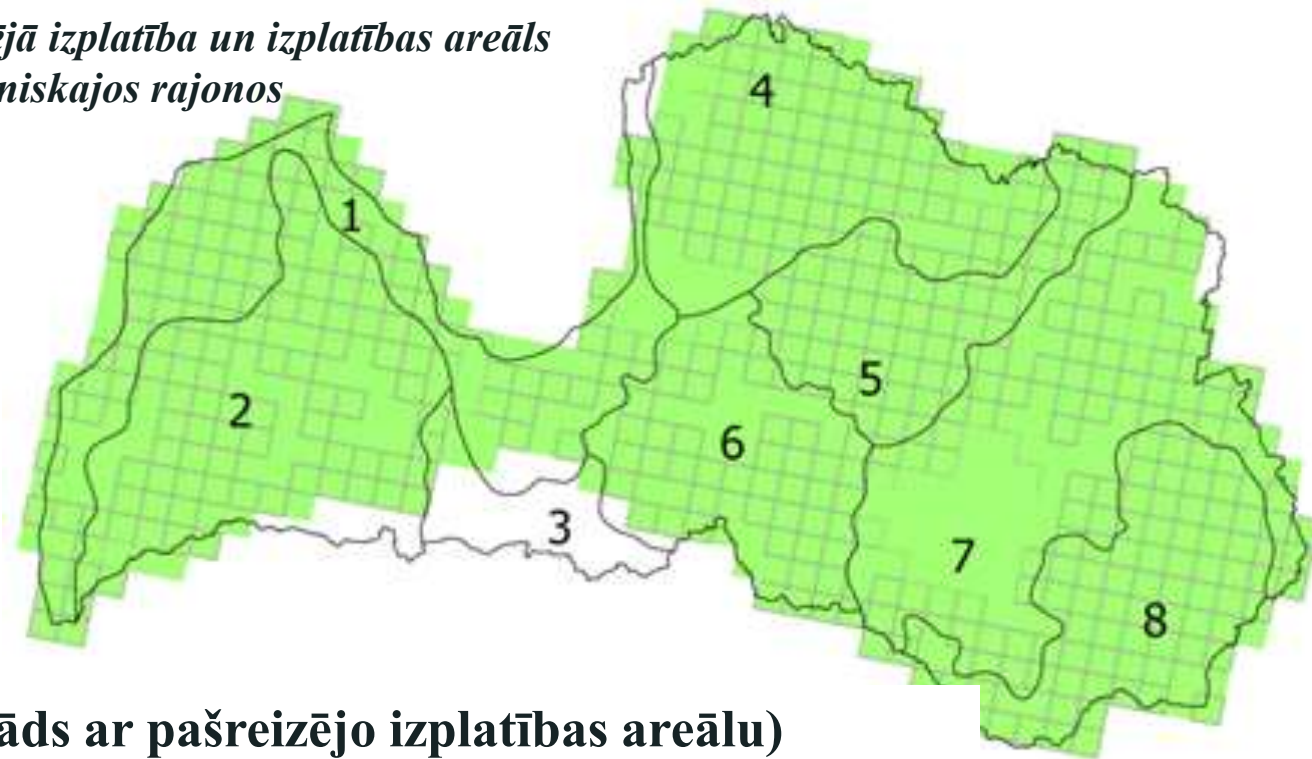

7140 Pārejas purvi un slīkšņas

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

Ģeobotāniskie rajoni:

1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

FRR=CV=60926 km² (biotopa mērķareāls ir vienāds ar pašreizējo izplatības areālu)

FRA=CV=81,54 km² (biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo platību)

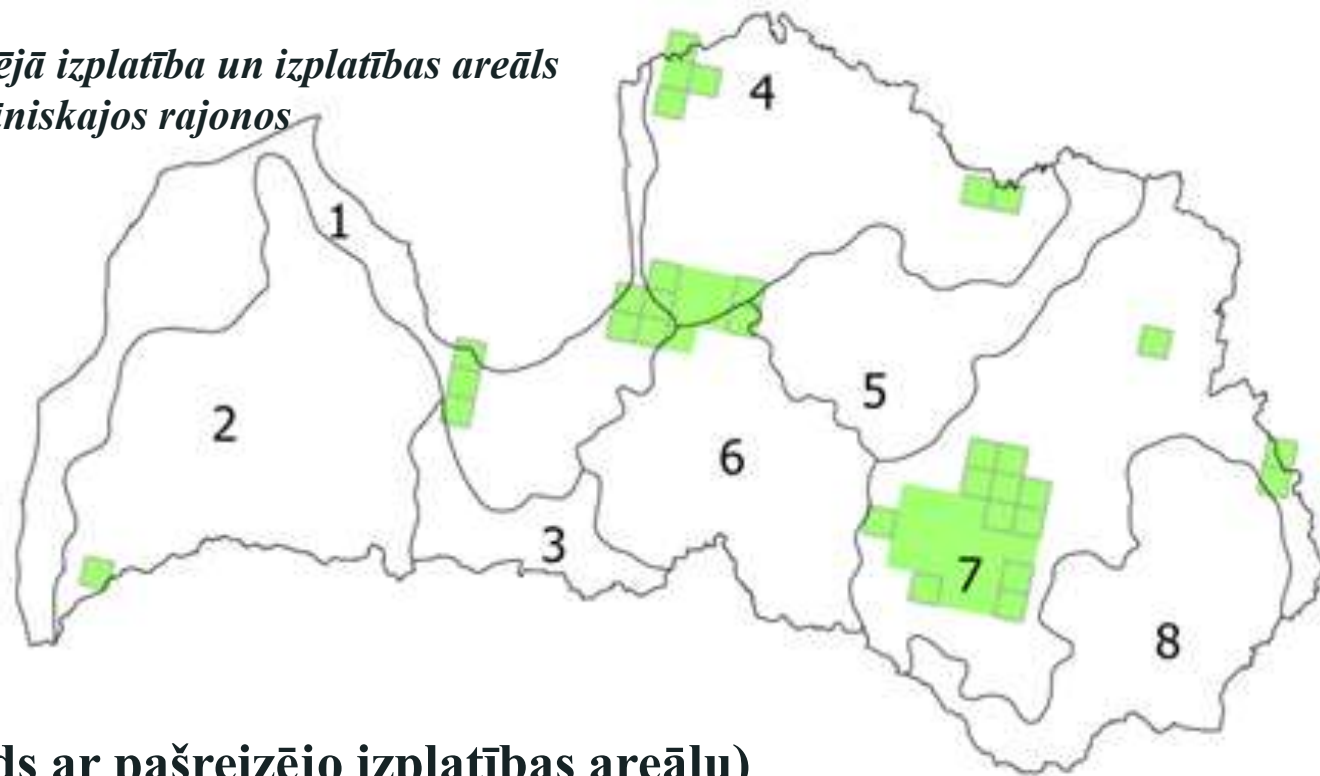

7150 Rhynchosporion albae
sabiedrības uz mitras kūdras
vai smiltīm

Ģeobotāniskie rajoni:

1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

FRR=CV=4786 km² (biotopa mērķareāls ir vienāds ar pašreizējo izplatības areālu)

FRA=CV=0,07 km² (biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo platību)

7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi

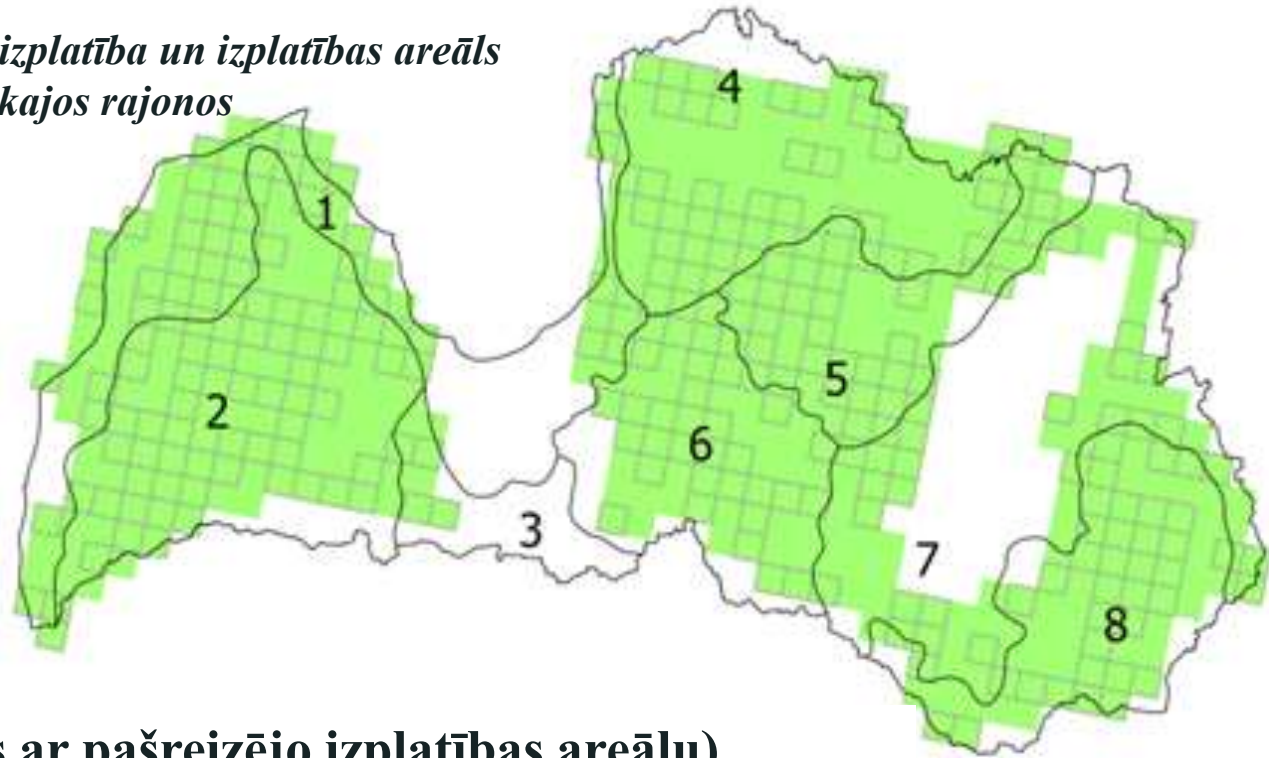
Ģeobotāniskie rajoni:

1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

FRR=CV=48931 km² (biotopa mērķareāls ir vienāds ar pašreizējo izplatības areālu)

FRA=CV=8,35 km² (biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo platību)

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

7210* *Dižās aslapes*

Cladium mariscus audzes

ezeros un purvos

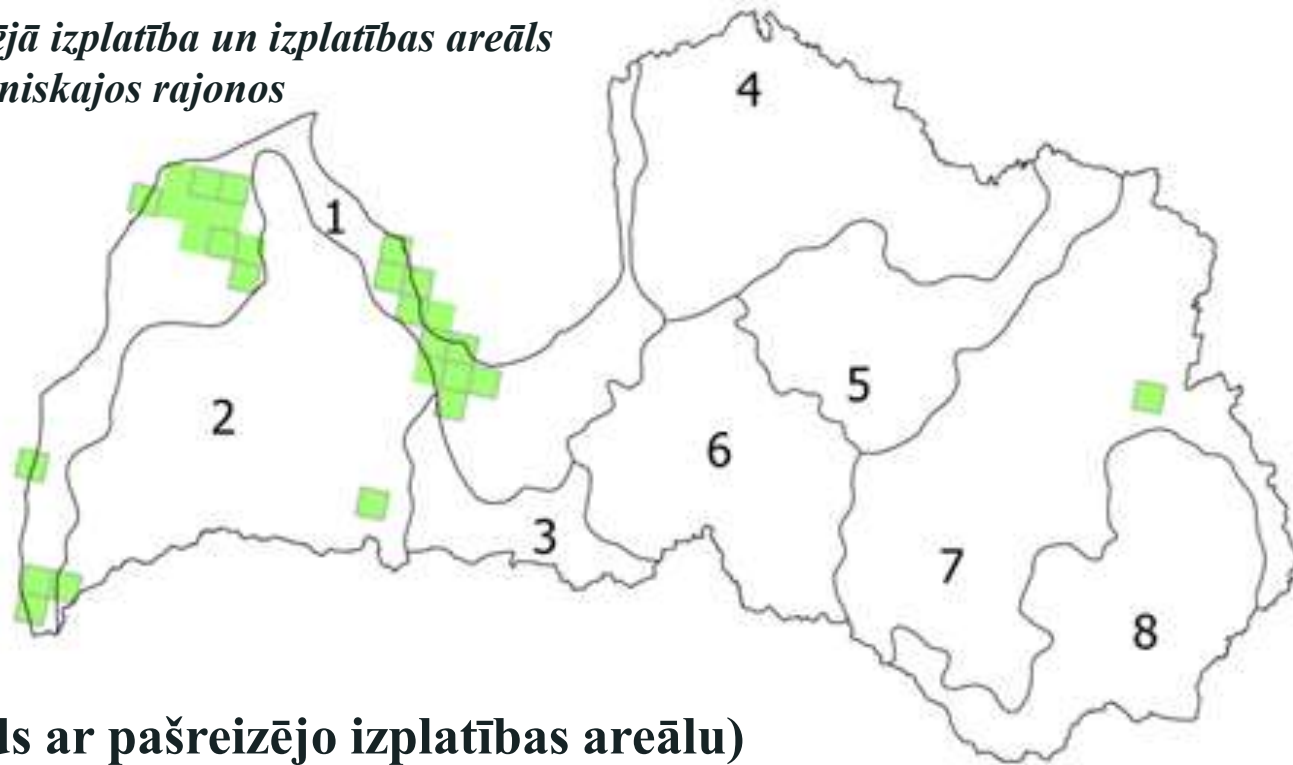
Ģeobotāniskie rajoni:

1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

FRR=CV=2384 km² (biotopa mērķareāls ir vienāds ar pašreizējo izplatības areālu)

FRA=CV=5,57 km² (biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo platību)

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

7220* Avoti, kas izgulsnē avotkalķi

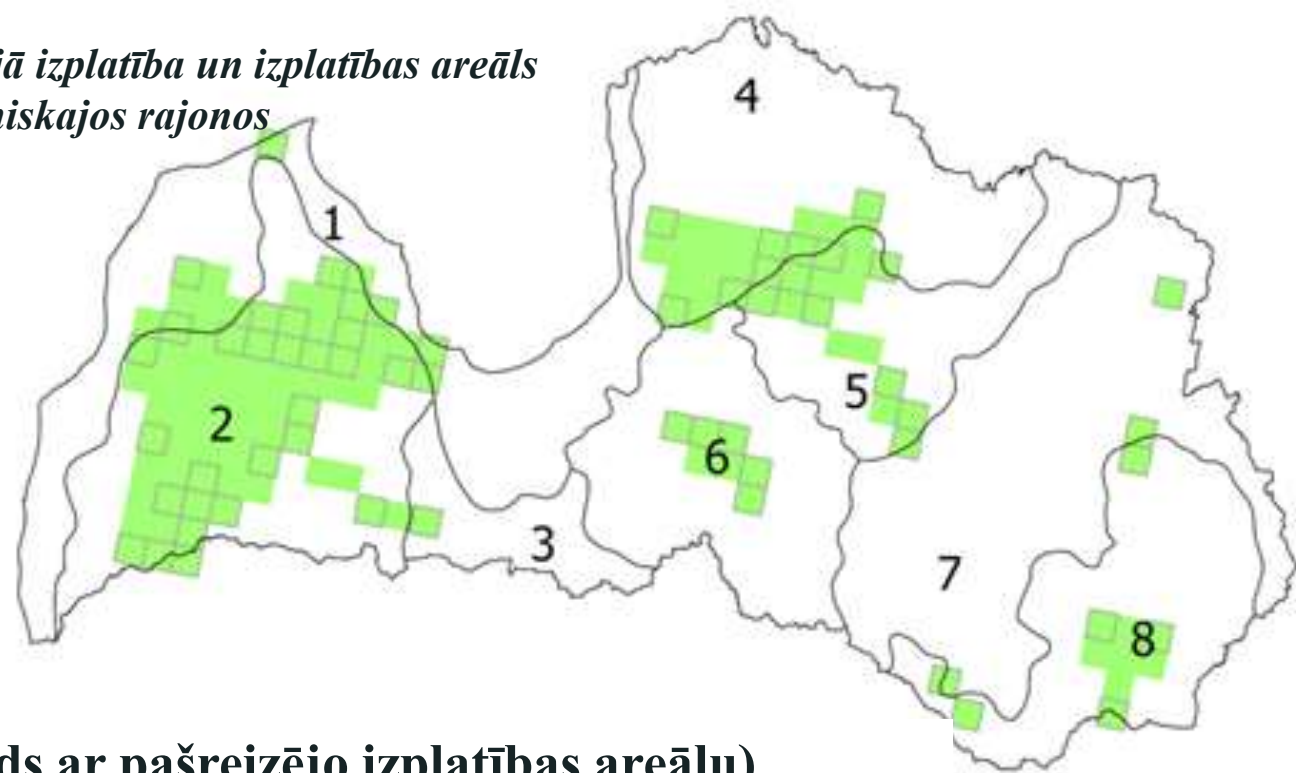
Ģeobotāniskie rajoni:

1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

FRR=CV=13002 km² (biotopa mērķareāls ir vienāds ar pašreizējo izplatības areālu)

FRA=CV=0,44 km² (biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo platību)

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

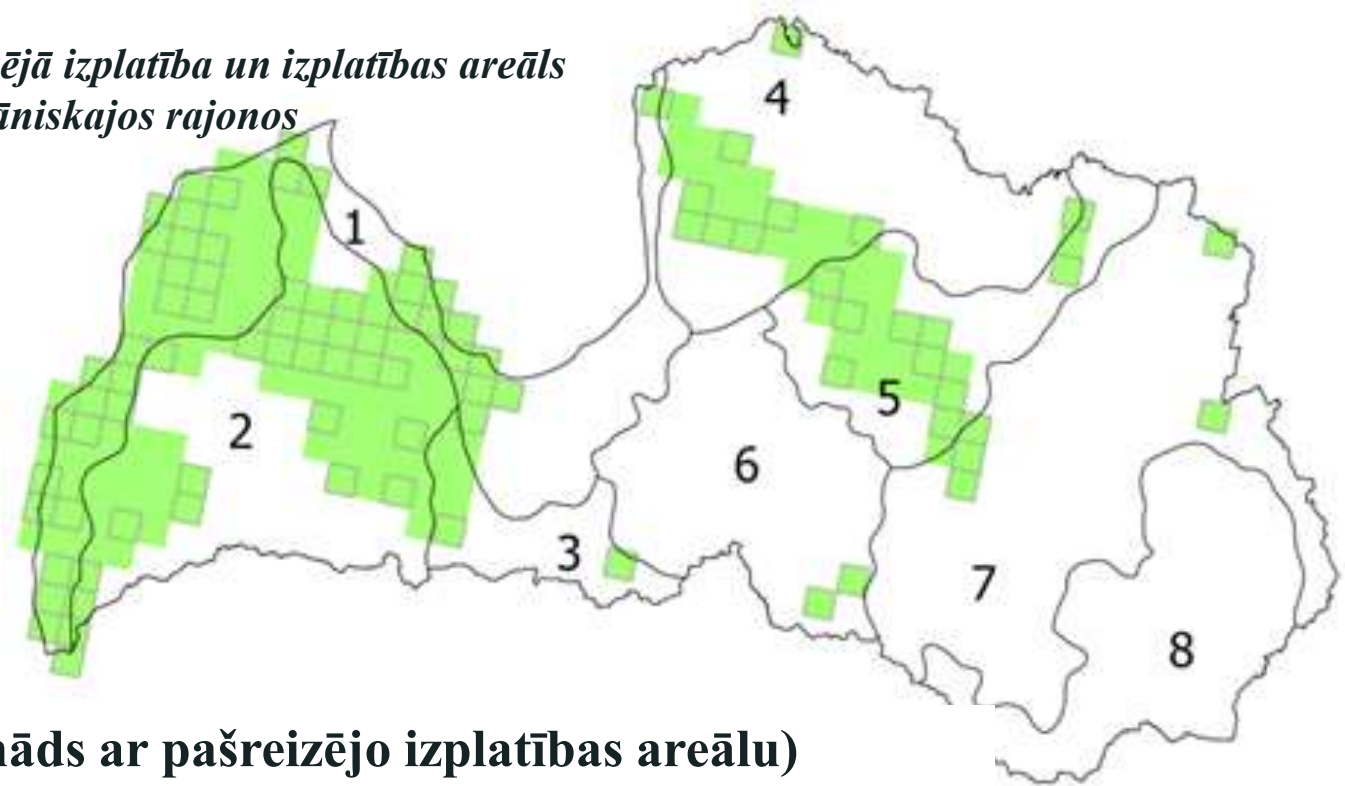

7230 Kaļķaini zāļu purvi

*Pašreizējā izplatība un izplatības areāls
ģeobotāniskajos rajonos*

Ģeobotāniskie rajoni:

- 1 – Piejūras, 2 – Rietumlatvijas
3 – Zemgales, 4 – Ziemeļvidzemes,
5 – Centrālvidzemes, 6 – Viduslatvijas,
7 – Ziemeļaustrumu, 8 – Dienvidaustrumu

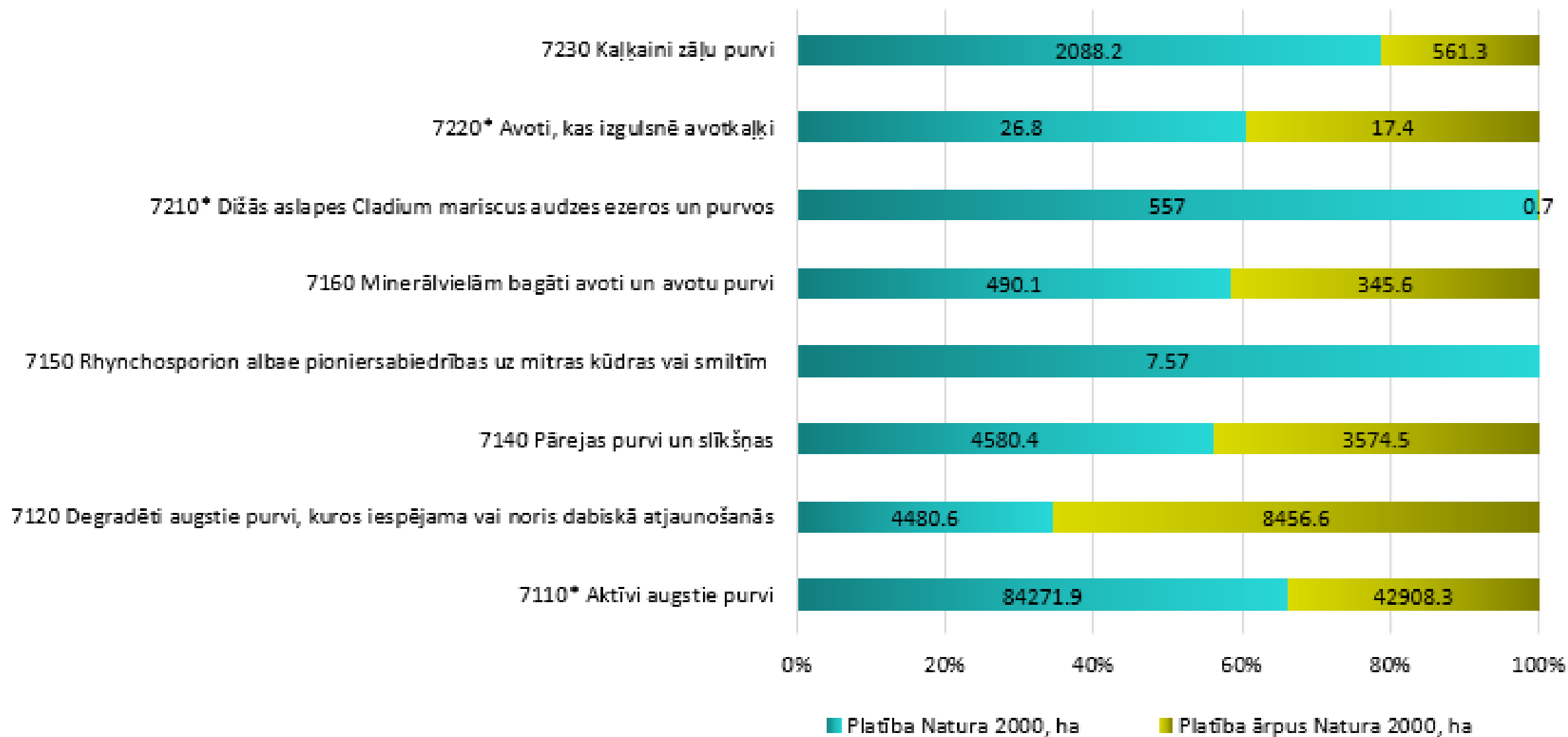

FRR=CV=17967 km² (biotopa mērķareāls ir vienāds ar pašreizējo izplatības areālu)

FRA=CV=26,49 km² (biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo platību)

Biotopu sadalījums Natura 2000 teritorijās un ārpus tām

Biotopu direktīvas pēdējo divu periodu ziņojumi:

		2013.-2018.						2019.-2024.					
kods	Nosaukums	sastopamības areāla vērtējums	aizņemtās platības vērtējums	struktūras un funkcijas, ieskaitot tipiskās sugas, vērtējums	Nākotnes perspektīvu vērtējums	kopējais vērtējums	kopējā tendence	sastopamības areāla vērtējums	aizņemtās platības vērtējums	struktūras un funkcijas, ieskaitot tipiskās sugas, vērtējums	Nākotnes perspektīvu vērtējums	kopējais vērtējums	kopējā tendence
7110*	Aktīvi augstie purvi	FV	U1	U1	U1	U1	Stabils	FV	U1	U1	U1	U1	Stabils
7120	Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	U1	U1	U2	U1	U2	X	FV	FV	XX	U1	U1	Stabils
7140	Pārejas purvi un slīkšņas	FV	U1	U1	U1	U1	Stabils	FV	FV	U2	U1	U2	Stabils
7150	Rhynchosporion alabe pioniersabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm	FV	U1	U1	U1	U1	Stabils	FV	FV	FV	FV	FV	Stabils
7160	Minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji	FV	FV	XX	U1	U1	X	FV	FV	U1	U1	U1	Stabils
7210*	Kaļķaini zāļu purvi ar dižo aslapi	FV	FV	XX	FV	FV	Stabils	FV	FV	FV	FV	FV	Pieaug
7220*	Avoti, kuri izgulsnē avotkaļķus	FV	FV	U1	U1	U1	Stabils	FV	FV	U1	U1	U1	Stabils
7230	Kaļķaini zāļu purvi	FV	FV	U2	U1	U2	X	FV	FV	U2	U1	U2	Stabils

FV	labvēlīgs vērtējums	U2	nelabvēlīgs - slikts vērtējums
U1	nelabvēlīgs - nepietiekams vērtējums	XX	nezināms vērtējums

Biotopu kvalitātes noteikšana:

-algoritms (7110, 7210, 7230, 7140)*

-integritātes princips (7150, 7160, 7220) – biotopa kvalitāte noteikta tāda pati kā šos biotopus ieskaujošo biotopu kvalitātei*

-kvalitāte netiek noteikta (7120) – nav parametru, pēc kā izvērtēt. Galvenā problēma - nav informācijas par optimāla hidroloģiskā režīma atjaunošanas iespējām.

Mērķkvalitāte

Mērķkvalitāte - biotopam piemērotas vides nodrošināšana, kas atbilstu iepriekš izvirzītām prasībām jeb pazīmju kopumam, apzinoties, ka pastāv kā dabiskas, tā cilvēka radītas izmaiņas vidē, kas to ietekmē.

Mērķi:

- *Novērst nelabvēlīgas ietekmes.
- *Saglabāt pašreizējo biotopu kvalitāti (labas un izcilas kvalitāte) un platības.
- *Uzlabot biotopu kvalitāti.

Biotopa kvalitāti raksturo pazīmju kopums, cik lielā mērā tas atbilst iepriekš izvirzītām prasībām. Stingri definējot kritērijus prasību sasniegšanai jeb kvalitātes mērķiem, tiek izmantoti vienādi kritēriji katram biotopa veidam. Stingri definētie kritēriji ļauj novērtēt atbilstību iepriekš izvirzītām prasībām, taču tie atpaliek no pārmaiņām un attīstības.

*Biotopu kvalitāte – laba/ izcila
(condition_good)*

ES nozīmes biotops

	Kopējā platība valstī	Laba/ Izcila (condition_good)			
		Natura 2000 teritorijās		Ārpus Natura 2000 teritorijām	
		ha	%	ha	%
7110* Aktīvi augstie purvi	127180	68717	82	8483	22
7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	12937	0	0	0	0
7140 Pārejas purvi un slīkšņas	8154	3463	76	1895	54
7150 <i>Rhynchosporion albae</i> sabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm	7	7	100	0	0
7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi	835	454	93	182	56
7210* Dziļās aslapes <i>Cladium mariscus</i> audzes ezeros un purvos	557	557	100	0,5	100
7220* Avoti, kas izgulsnē avotkalķi	44	25,9	96,6	8	50
7230 Kalķaini zāļu purvi	2649	565	27	66	30

ES nozīmes biotops

*Biotopu kvalitāte – slikta/ nepietiekama
(condition_ntgood)*

	Kopējā platība valstī	Slikta/ Nepietiekama (condition_ntgood)			
		Natura 2000 teritorijās		Ārpus Natura 2000 teritorijām	
	ha	ha	%	ha	%
7110* Aktīvi augstie purvi	127180	15545	18	2765	64
7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	12937	0	0	0	0
7140 Pārejas purvi un slīkšņas	8154	1117	24	1317	37
7150 <i>Rhynchosporion albae</i> sabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm	7	0	0	0	0
7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi	835	36	7	41	12
7210* Dižās aslapes <i>Cladium mariscus</i> audzes ezeros un purvos	557	0	0	0	0
7220* Avoti, kas izgulsnē avotkalķi	44	0,9	3,4	2	12
7230 Kalķaini zāļu purvi	2649	1523	73	124	56

7110* Aktīvi augstie purvi

Nozīmīgākie iemesli biotopu nepietiekamajam- sliktajam stāvoklim (ietekmes):

- meliorācijas susinošā ietekme;
- eitrofikācija (papildus barības vielu nonākšana ar nokrišņiem).

Apdraudējums:

- akrotelma (kūdras aktīvā slāņa) degradēšanās;
- pastiprināta aizaugšana ar kokiem/krūmiem, sīkkrūmiem;
- klajo platību izzušana, mikrostruktūru vienkāršošanās.

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

- hidroloģiskā režīma atjaunošana vai stabilizēšana;
- koku/ krūmu apauguma daļēja vai pilnīga novākšana.

7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās

Nozīmīgākie dabiskās atjaunošanās traucējumi :

- ilgstoši neatbilstošs hidroloģiskais režīms;
- kūdras slāņa nosēšanās un mineralizācija jeb pastiprināta organiskās vielas sadalīšanās.

Apdraudējums:

- akrotelma (kūdras aktīvā slāņa) neveidošanās;
- aizaugšana ar kokiem/krūmiem, sīkkrūmiem;
- invazīvo sugu ieviešanās.

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

- hidroloģiskā režīma atjaunošana.
- koku/ krūmu apauguma daļēja vai pilnīga novākšana.

7140 Pārejas purvi un slīkšņas

Nozīmīgākie iemesli biotopu nepietiekamajam- sliktajam stāvoklim (ietekmes):

- ilgstoši neatbilstošs hidroloģiskais režīms;
- kūdras slāņa nosēšanās un mineralizācija jeb pastiprināta organiskās vielas sadalīšanās.

Apdraudējums:

- meliorācijas susinošā ietekme
- bebru darbība (paaugstināts ūdens līmenis);
- eutrofikācija.

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

- hidroloģiskā režīma atjaunošana vai stabilizēšana.

7150 *Rhinchosporion albae* sabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm

Nozīmīgākie iemesli biotopu nepietiekamajam- sliktajam stāvoklim (ietekmes):

- ilgstoši neatbilstošs hidroloģiskais režīms;
- kūdras slāņa nosēšanās un mineralizācija jeb pastiprināta organiskās vielas sadalīšanās.

Apdraudējums:

- meliorācijas susinošā ietekme.

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

- hidroloģiskā režīma atjaunošana vai stabilizēšana.

7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi

Nozīmīgākie iemesli biotopu nepietiekamajam- sliktajam stāvoklim (ietekmes):

- meliorācijas susinošā ietekme (t.sk. ārpus biotopa)
- bebru darbība
- mežsaimnieciskā darbība (t. sk. blakus biotopam);
- eitrofikācija.

Apdraudējums:

- avotu izsīkšana, izžušana.
- izmaiņas ģeoķīmiskajos procesos (izmainās raksturīgā augu sugu sabiedrība).
- ekspansīvo un invazīvo augu sugu ieviešanās;
- izmaiņas mikroklimatā, kas negatīvi var ietekmēt sūnu un ķērpju sugas;
- pastiprināta aizaugšana ar kokiem, krūmiem.

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

- hidroloģiskā režīma atjaunošana vai stabilizēšana.

*7210 Dižās aslapes *Cladium mariscus* audzes ezeros un purvos*

Nozīmīgākie iemesli biotopu nepietiekama- sliktam stāvoklim (ietekmes):
- meliorācijas susinošā ietekme.

Apdraudējums:

- ekspansīvo un invazīvo augu sugu ieviešanās.

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

-hidroloģiskā režīma atjaunošana vai stabilizēšana.

7220 Avoti, kas izgulsnē avotkaļķi*

Nozīmīgākie iemesli biotopu nepietiekamajam- sliktajam stāvoklim (ietekmes):

- meliorācijas susinošā ietekme (t.sk. ārpus biotopa)
- bebru darbība
- mežsaimnieciskā darbība (t. sk. blakus biotopam);
- eitrofikācija.

Apdraudējums:

- avotu izsīkšana, izzušana;
- izmaiņas ģeoķīmiskajos procesos (izmainās raksturīgā augu sugu sabiedrības)

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

- noteikt 20 līdz 50 m aizsargjoslu apkārt biotopam, t.sk. izpētīt gruntsūdeņu plūsmu objektīvai pazemes ūdeņu aizsargjoslas noteikšanai;
- hidroloģiskā režīma atjaunošana/ stabilizēšana.

7230 *Kaļķaini zāļu purvi*

Nozīmīgākie iemesli biotopu nepietiekamajam- sliktajam stāvoklim (ietekmes):

- meliorācijas susinošā ietekme (t.sk. ārpus biotopa);
- bebru darbība;
- mežsaimnieciskā darbība (t. sk. blakus biotopam);
- eitrofikācija;
- neapsaimniekošana.

Apdraudējums:

- avotu izsīkšana, izžušana.
- izmaiņas ģeokīmiskajos procesos (izmainās raksturīgā augu sugu sabiedrība).
- ekspansīvo un invazīvo augu sugu ieviešanās;
- izmaiņas mikroklimatā, kas negatīvi var ietekmēt sūnu un ķērpju sugas;
- pastiprināta aizaugšana ar kokiem, krūmiem.

Priekšlikumi biotopu kvalitātes uzlabošanai:

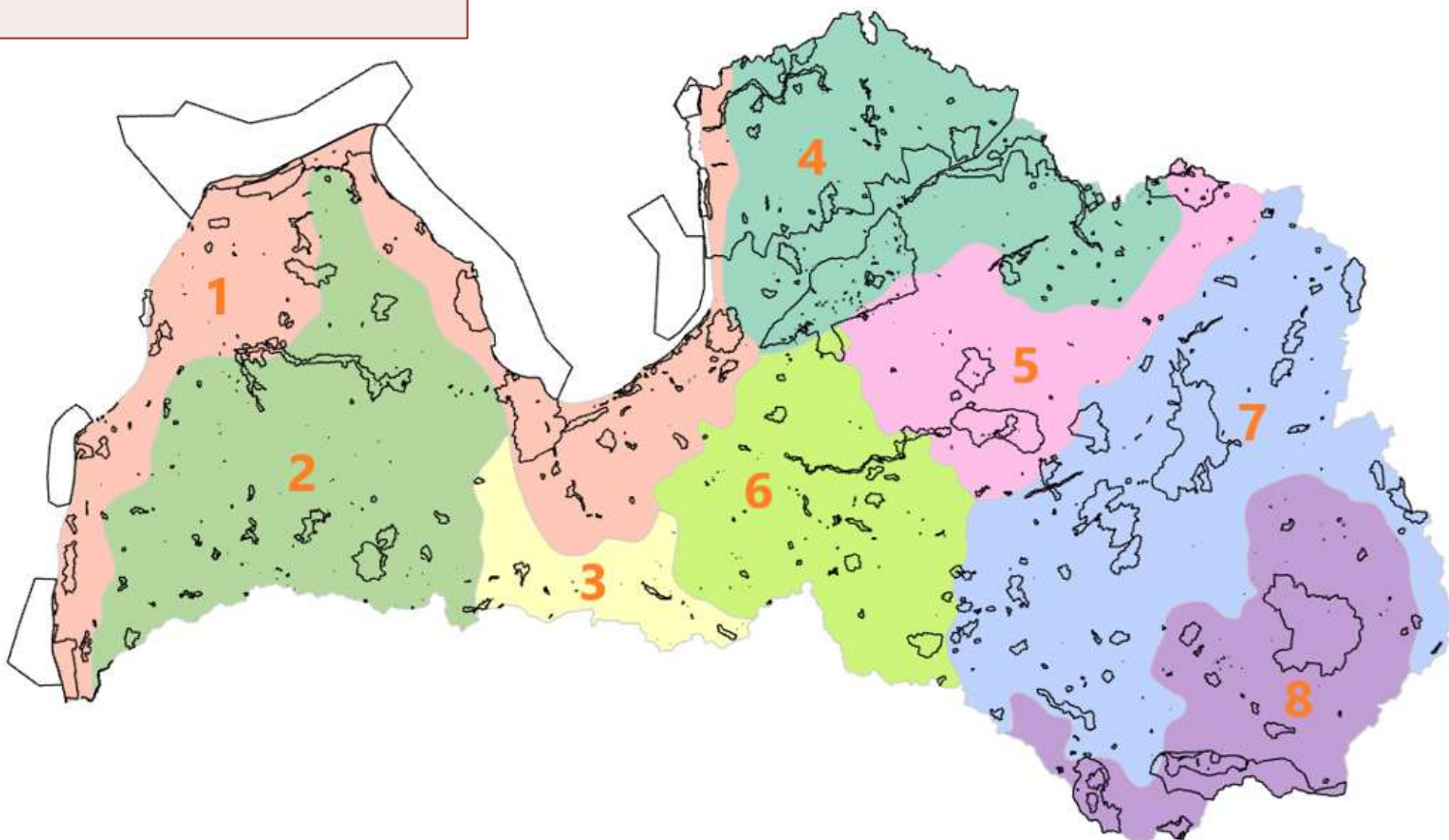
- hidroloģiskā režīma atjaunošana vai stabilizēšana;
- koku/krūmu daļēja vai pilnīga novākšana;
- regulāra apsaimniekošana, nosakot apsaimniekošanas biežumu.

Pamatprincipi:

- atrašanās mitro biotopu kompleksā;
- purvus ieskaujošo mežu kvalitāte ir slikta vai nepietiekama;
- atrašanās ģeobotāniskajā rajonā.
- kaļķaini zāļu purvi.

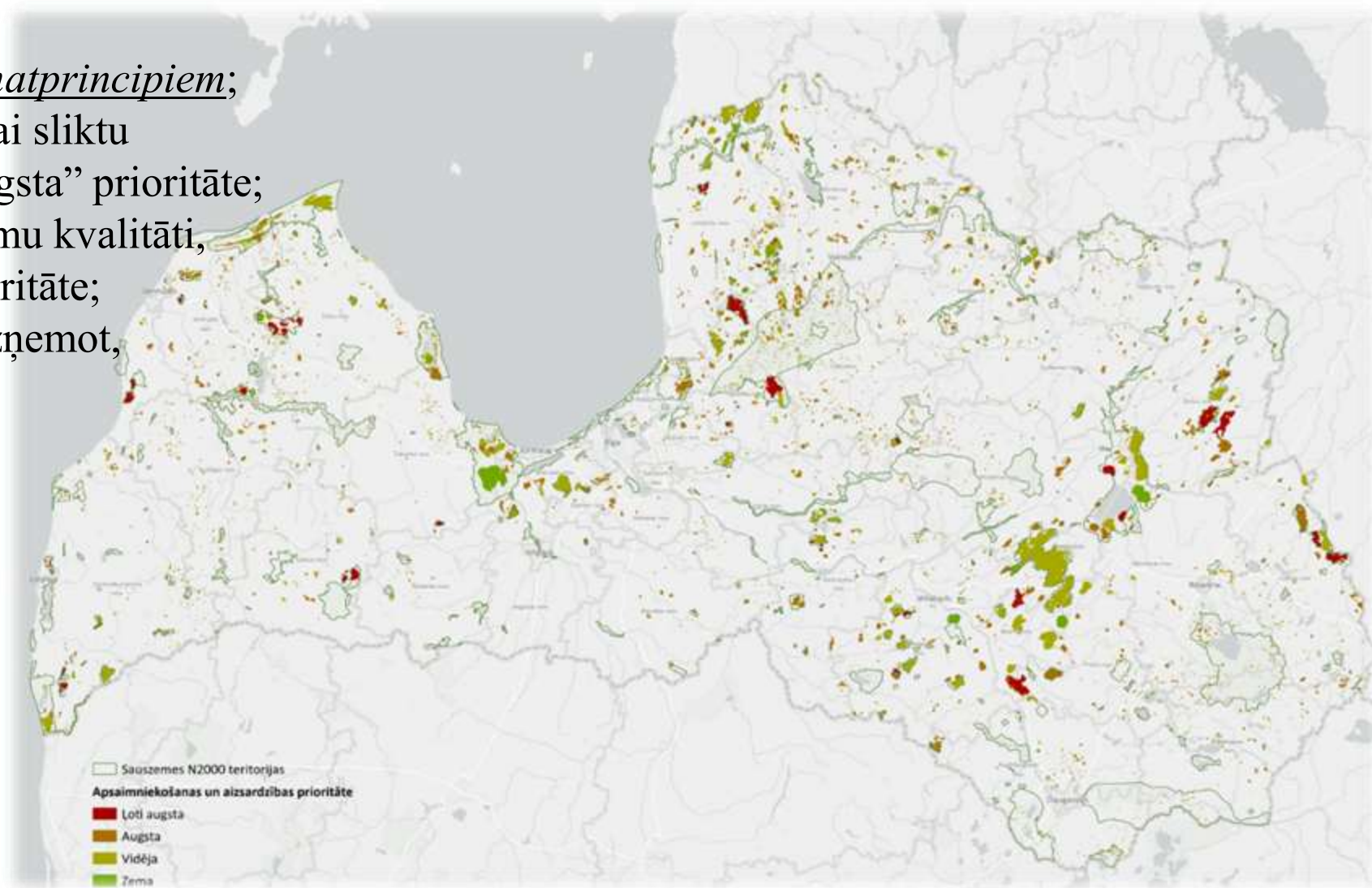
Ģeobotāniskie rajoni:

- 1 – Piejūras
- 2 – Rietumlatvijas
- 3 – Zemgales
- 4 – Ziemeļvidzemes
- 5 – Centrālvidzemes
- 6 – Viduslatvijas
- 7 – Ziemeļaustrumu
- 8 – Dienvidaustrumu

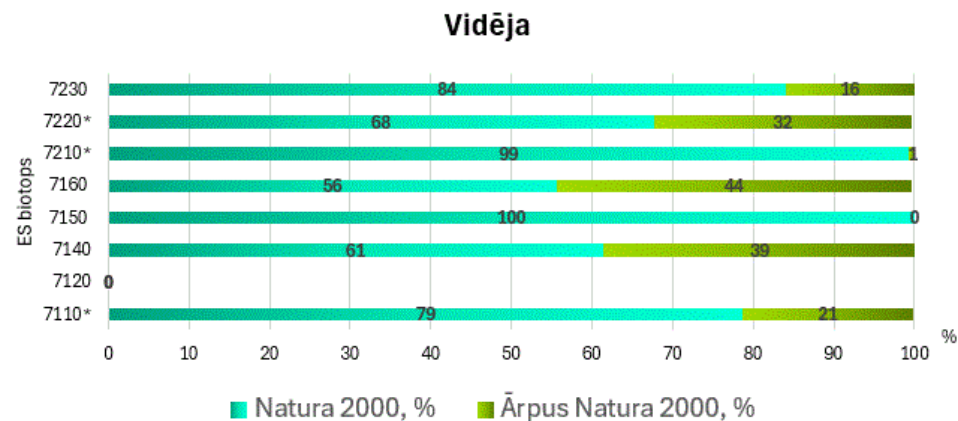
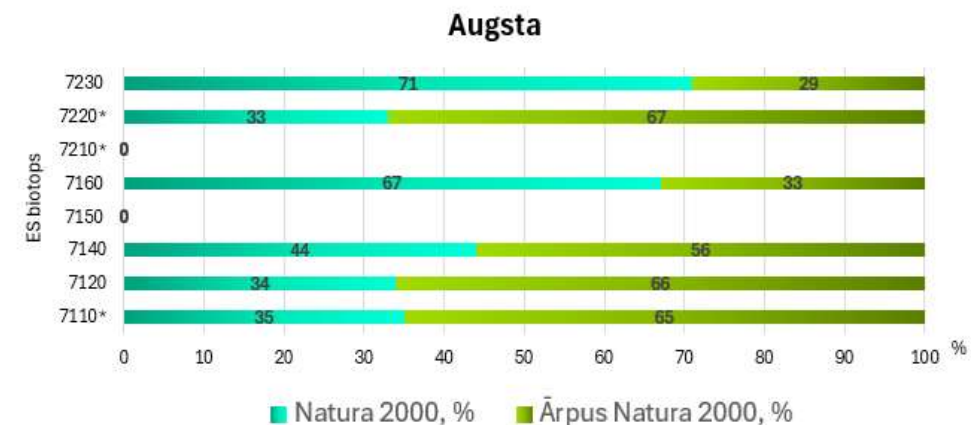
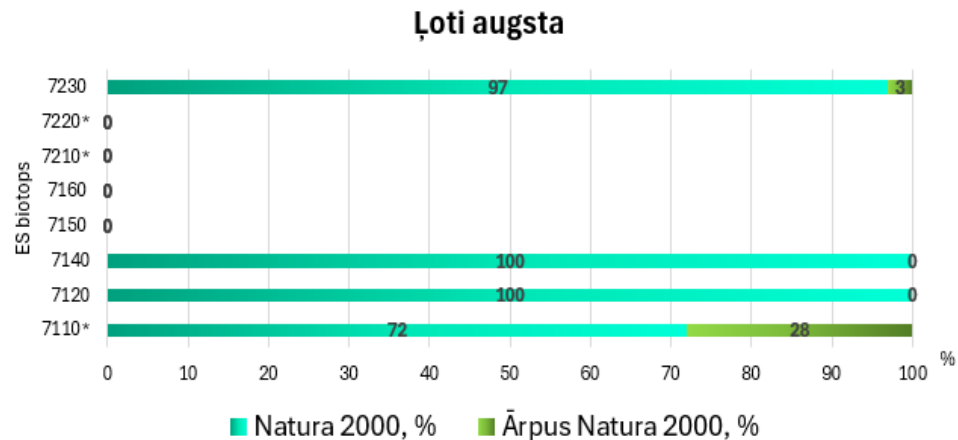

Biotopu apsaimniekošanas prioritātes iedalītas četrās prioritāšu grupās:

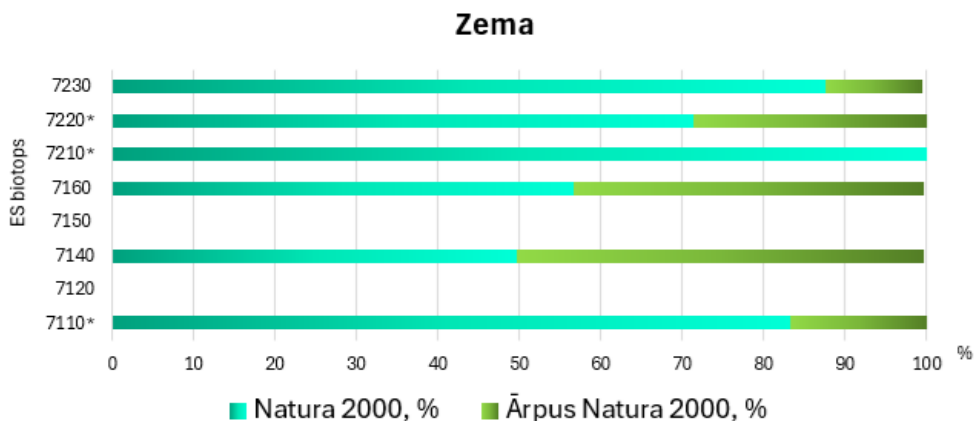
ļoti augsta – teritoriju atlase pēc *Pamatprincipiem*;
augsta - teritorijas ar nepietiekamu vai sliktu kvalitāti, izņemot, ja noteikta “ļoti augsta” prioritāte;
vidēja – teritorijas ar labu vai nezināmu kvalitāti, izņemot, ja noteikta “ļoti augsta” prioritāte;
zema - teritorijas ar izcilu kvalitāti, izņemot, ja noteikta “ļoti augsta” prioritāte

Teritoriju prioritizēšana

ES nozīmes biotops	Valsti kopumā, ha			
	Ļoti augsta	Augsta	Vidēja	Zema
7110* Aktīvi augstie purvi	18266	34929	62192	11831
7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	880	10340	1715	0
7140 Pārejas purvi un slīkšņas	176	2368	5430	189
7150 <i>Rhynchosporion albae</i> sabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm	0	0	7	0
7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi	0	182	624	30
7210* Dižās aslapes <i>Cladium mariscus</i> audzes ezeros un purvos	0	0	155	402
7220* Avoti, kas izgulsnē avotkalki	0	9	34	0.7
7230 Kalkaini zāļu purvi	462	1565	613	8

<i>Natura 2000</i> teritorija / purva nosaukums	Purvs ietilpst mitro biotopu kompleksā: jā/nē	Purvu biotopus ieskaujošā mežu kvalitāte ir slikta vai nepietiekama: jā/ nē	Biotopa kods	Platība, ha
<u>Piejūras ģeobotāniskais rajons</u>				
DL “Ķirbas purvs”	nē	jā	7110*	184
			7230*	83
DL “Pluču tīrelis”	nē	nē	7110*	326
			7140	0,6
DL “Sārnotes purvs”	nē	jā	7110*	774
			*7120	131
			7140	13
DL “Stiklu purvi”	jā	jā	7110*	1263
			**7120	80
DL “Ječu purvs”	nē	nē	7230*	95
DL “Klāņu purvs”	nē	nē	7230*	34
DL “Popes zāļu purvs”	nē	nē	7230*	15
DL “Platenes purvs”	nē	nē	7230*	139
DL “Tosmare”	nē	nē	7230*	76

Atjaunojamās teritorijas ar “ļoti augstu” prioritāti noteiktas **36**, t.sk. 3 purvu teritorijas ārpus Natura 2000.

Nav Natura 2000 teritorija/ Krievu jeb Jersikas purvs	jā	Jā	7110*	2700
Ziemeļvidzemes ģeobotāniskais rajons				
DL “Lielais un Pemmes purvs”	jā	jā	7110*	2137
			**7120	10
Gaujas Nacionālais parks/ Sudas – Zviedru purvs	jā	nē	7110*	1644
			**7120	57
Zemgales ģeobotāniskais rajons				
DL “Riesta – Džukstenes purvs”	nē	nē	7110*	111
			7140	39
Dienvidrietumu ģeobotāniskais rajons				
Rāznas Nacionālais parks/ mitro biotopu komplekss starp Ismeriem un Gudeliem.	nē	jā	7110*	10
			7140	16

Atjaunojamās teritorijas ar “ļoti augstu” prioritāti noteiktas **36**, t.sk. 3 purvu teritorijas ārpus Natura 2000.

Nr. p.k.	Pasākums	Rezultatīvais rādītājs	Skaidrojums
1. 	Valstī kopumā saglabātas pašreizējās platības izcilas un labas kvalitātes biotopiem (condition_good)	7110* - 77201 ha 7140 – 5356 ha 7160 - 495 ha 7210 – 635 ha 7220* - 33 ha 7230 – 631 ha	Pasākuma nodrošināšanai nepieciešams Natura 2000 un Fona monitorings. Tas parādīs ir vai nav nepieciešami apsaimniekošanas pasākumi.
2. 	Uzlabota kvalitāte slikta un nepietiekama (condition_notgood) kvalitātes biotopiem (60% no kopējās platības valstī)	7110* - 18655 ha 7140 – 1330 ha 7160 - 42 ha 7220* - 1 ha 7230 – 990 ha	Teorētiski aprāķinātas platības atbilstoši Dabas regulai. Visticamāk šo <u>mērķi pilnībā nebūs iespējams sasniegt</u>: 7230 – bieži vien augsts gruntsūdens līmenis, apsaimniekošana nav iespējama; 7140 – pārejas stadijas biotops (no zemā uz augsto); dabiskā sukcesija, neatbilstošs gruntsūdens līmenis. <u>Sasniedzams rezultāts:</u> 7110* veicot g.k. hidroloģiskā režīma atjaunošanu/ stabilizēšanu ar vai bez apauguma novākšanas (hidroloģiskā režīma izpēte, modelēšana!). 7160, 7220* – uzlabojoties šos biotopus ieskaujošo mežu biotopu kvalitātei.

Nr. p.k.	Pasākums	Rezultatīvais rādītājs	Skaidrojums
3. 	Noskaidrota visiem biotopu poligoniem kvalitāte (condition_unknown)	7110* - 4059 ha 7140 - 263 ha 7160 - 102 ha 7220* - 2 ha 7230 - 28 ha	Tālāku rīcību plānošanai.
4. 	Izvērtēta iespēja veicināt teritorijas attīstību par purva vai meža biotopu.	7120 - 13061ha	Mērķtiecīgi izvērtēt hidroloģiskā režīma atjaunošanas iespējas optimālā līmenī biotopa 7110* vai 91D0* attīstībai.
5. 	Noteikta ap ES nozīmes biotopiem gruntsūdeņu aizsargjosla no 20 m līdz 50 m plata	7160, 7210*, 7220*, 7230	Ja biotopam tieši blakus tiek plānota, derīgo izrakteņu ieguve. Ir jāzina gruntsūdens plūsmas virziens, lai neiznīcinātu derīgo izrakteņu ieguves rezultātā pazemes ūdeņu sateces zonu, no kuras ir atkarīga biotopu pastāvēšana.
6. 	Īstenots biotopu apsaimniekošanas pasākumu monitorings	Ļauj izvērtēt realizēto atjaunošanas vai apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti, t.sk. ļauj plānot turpmākos uzturēšanas darbus.	Lai varētu sekot līdzi atjaunošanas sekmēm, objektīvi plānot nepieciešamos pasākumus.

Nr. p.k.	Pasākums	Rezultatīvais rādītājs	Skaidrojums
7.	Atjaunots un sistemātiski īstenots ES nozīmes biotopu <i>Natura 2000</i> teritoriju un valsts (fona) monitorings	Pētījumi ilgtermiņā ļauj fiksēt notiekošās izmaiņas biotopos un laicīgi plānot apsaimniekošanu, ja tāda ir nepieciešama un iespējama.	Lai varētu sekot līdzi biotopu dinamikai, kvalitātei. Tikai tad, ja ir savstarpēji salīdzināmu datu kopa, var izdarīt secinājumus par biotopu kvalitātes tendencēm.
8.	Pastāvīgas monitoringa stacijas (t.sk. ģeohidroloģiskie, nokrišņu daudzuma, temperatūras u.tml., veģetācijas monitorings) izveidošana vismaz 2 vietās Latvijā, kuras uzskatāmas par etalonteritorijām: Kurzemē – DL Dunika, Austrumlatvijā - Teiču dabas rezervāts.	Lai varētu vērtēt klimata pārmaiņu ietekmi uz purviem Latvijā kā arī eitrofikācijas intensitāti, ko izraisa nokrišņi u.c., ir nepieciešami kompleksi ilgtermiņa nokrišņu, temperatūras, veģetācija, hidroloģijas u. tml. pētījumi)	Latvijā ir vajadzīgi kompleksi pētījumi etalonteritorijās, lai būtu pret ko salīdzināt citos purvu monitoringos iegūtos rezultātus. Piemēram, ja blakus notiek kūdras ieguve, tad iegūtos rezultātus hidroloģijas un veģetācijas monitoringā ir pret ko salīdzināt, un var objektīvāk izvērtēt izmaiņu (struktūrās, sugu sastāvā u.c.) iemeslus.
9.	Sagatavots purvu saraksts, kuros kūdras izstrāde nebūs iespējama, attiecīgi izstrādājot indikatorus un to vērtību kritērijus šādam teritoriju izvērtējumam.	Šāda veida izvērtējums skaidri definē katras konkrētas purva teritorijas izmantošanas mērķus – “Dabas aizsardzība” vai “Kūdras ieguve”.	Lai mazinātu kūdras ieguves nozarei birokrātisko procesu un vienlaikus veicinātu atbildīgu kūdras ieguvī, kā arī nodrošinātu ES nozīmes purvu biotopu platību nesamazināšanos.

Nr. p.k.	Pasākums	Rezultatīvais rādītājs	Skaidrojums
10. 	ES nozīmes biotops 7110* noteikts kā Latvijas īpaši aizsargjams biotops	Nodrošināta biotopa platību saglabāšanos valstī kopumā.	Ārpus Natura 2000 teritorijām ES nozīmes biotopiem netiek nodrošināta aizsardzība.
11. 	Zāļu purvi (kas pašlaik nav ES nozīmes biotopi) noteikti kā Latvijas īpaši aizsargājamie biotopi.	Noteiktas teritorijas un to platības, kas ilgtermiņā veicina CO ₂ akumulāciju.	Zāļu purvi ilgtermiņā attīstīsies kā pārejas purvi, kā augstie purvi.
12. 	Sabiedrības izglītošana	Sabiedrības apmācība dažādu sugu atpazīšana, informēšana par tiešas un netiešas antropogēnas ietekmes sekām.	Realizēti dažādi pasākumi, kas vērsti uz sabiedrības izglītošanu sugu atpazīšanā un cilvēka klātbūtnes mazināšanā putnu ligzdošanas laikā.

© Fotoattēli: A.Namatēva

Purvu un avotu biotopu aizsardzības plāna sagatavošanā izmantoti jaunākie pētījumi saistībā ar:

- klimata pārmaiņām (prognozētā ietekme uz pazemes ūdeņiem, uz purvu biotopiem Eiropā, t.sk. Latvijā)
- organiskajām augsnēm (t.sk. mitrzemēm) un SEG emisijām ilgtermiņā;
- dažādām pieredzēm, metodēm purvu biotopu atjaunošanā;
- komunikācija ar pieredzējušiem purvu pētniekiem Latvijā.

PALDIES!: Agnesei Priedei, Inesei Silamiķelei, Lienei Auniņai, Gitai Strodei, Uģim Bergmanim, Jānim Ķuzem - par konstruktīviem priekšlikumiem, Lienei Zilverei – par tehnisko atbalstu.

Kāpēc tika sagatavots biotopu aizsardzības plāns?

- *Nosaka biotopa aizsardzības pasākumus, lai sasniegtu labvēlīgu aizsardzības stāvokli
- *Vērtē biotopu valstiskā līmenī, ne tikai ģeogrāfiski īpaši aizsargājamās dabas teritorijās
- *Nozīmīgs solis Dabas atjaunošanas regulas noteiktā nacionālā dabas atjaunošanas plāna izstrādē
- *Darbības termiņš – līdz 12 gadiem (pielāgojot Biotopu direktīvas 17. panta ziņojuma diviem periodiem), 2025.-2037.

Biotopu aizsardzības plāna **mērķis** ir **sniegt priekšlikumus** Biotopu direktīvas I pielikumā iekļauto ES nozīmes aizsargājamo biotopu saglabāšanai, apsaimniekošanai un atjaunošanai labvēlīgā aizsardzības stāvoklī Latvijā vidējā un ilgtermiņā (attiecīgi 2030., 2040. un 2050. gadam).

Kur biotopu aizsardzības plāni tiks izmantoti?

- *Nacionālā dabas atjaunošanas plāna izstrāde (saskaņā ar Dabas atjaunošanas regulu)
- *Finansējuma piesaiste biotopu apsaimniekošanai un atjaunošanai
- *Priekšlikumi un pamatojumi normatīvo aktu grozījumiem
- *Priekšlikumi sabiedrības izglītošanas jautājumiem

Sagatavots 21 biotopu aizsardzības plāns* 56 ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem**

Meža biotopiem – 6 BAP

Saldūdeņu biotopi – 3 BAP

Zālāju biotopiem – 4 BAP

Piekrastes un virsāju biotopi – 7 BAP

Purvu biotopi – 1 BAP

**<https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani#sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani-izstrades-procesa>*

***biotopi, kam nepieciešami līdzīgi aizsardzības pasākumi, apvienoti vienotā BAP*

EU LIFE Programme project
"Optimising the Governance and Management of the
Natura 2000 Protected Areas Network in Latvia"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Paldies!

latvianature.lv

